

**Avrupa Konseyinin Sayın Genel Sekreteri,
Yüksek Mahkemelerimizin Saygıdeğer Başkanları,
Sayın Bakanım, Değerli Misafirler, Saygıdeğer Katılımcılar,**

Türkiye’de İfade ve Medya Özgürlüğü Konferansında, böylesine seçkin bir toplulukla bir arada bulunmaktan büyük bir onur duyduğumu ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli Konuklar

İfade özgürlüğü, diğer insani değerlerin ya dayanağı ya da destekleyicisi niteliğindedir. Gerçek siyasi demokrasi ve insan haklarına saygı koşullarında ifade özgürlüğü, sadece kendi içinde önem taşımakla kalmaz; aynı zamanda başka hakların korunması açısından da merkezi bir rol oynar.

Bağımsız ve tarafsız mahkemelerin koruması altında geniş kapsamlı bir ifade özgürlüğü garanti altına alınmadan ne özgürlükten ne de demokrasiden söz edilebilir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de ifade özgürlüğü ile ilgili kararlarının çoğunda **“İfade özgürlüğü demokratik bir toplumun asli temellerindedir. Bu, toplumun ilerlemesinin ve her bireyin kendi kişiliğini gerçekleştirmesinin temel koşullarından birini oluşturur”** demek suretiyle ifade özgürlüğünün önemini vurgulamıştır.

Öte yandan, basının siyasi hayatın bekçisi olarak kabul edildiği Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında, ifade özgürlüğü açısından basın özgürlüğüne sağlanan güvencelere özel bir önem verilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine göre, basının kamu yararı ile ilgili bilgi ve düşünceleri bildirme zorunluluğundan bahsedilmektedir. Basının bu tür bilgi ve düşünceleri yaymak görevi yanında, halkın da bu bilgi ve düşünceleri alma hakkı bulunmaktadır.

AHİM’in, Türkiye hakkında Sözleşmenin 10. maddesinde düzenlenen İfade Özgürlüğüne dair kararlara ilişkin olumsuz tablosu hepimizin malumudur.

Ancak gerek ifade özgürlüğü alanında AHİM’in vereceği benzer ihlal kararlarının önüne geçilmesi, gerekse demokratik toplumun vazgeçilmez öğeleri olan çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirlilik anlayışının yerleşebilmesi adına Türkiye’de son yıllarda çok önemli ve olumlu adımlar atıldığı da gözden kaçırılmaması gereken bir gerçektir.

Bu gelişmeler, bir yandan mevzuatın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi standartlarında yeniden düzenlenmesi yönünde yapılan çalışmalarda, diğer yandan mahkemelerimizin AİHM içtihatları doğrultusunda verilen kararlarında kendisini göstermektedir.

Yüksek mahkemelerimizin ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu’nun katkılarıyla artık mahkeme kararlarında somut vakıaların özgürlükçü bir açıdan ele alınıp değerlendirildiği ve bu şekilde Anayasanın 90. maddesinin de bir gereği olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve AHİM standartlarının ön plana çıkmaya başladığını görmekteyiz.

Bugün yüksek düzeyli konferansla açılışını yaptığımız “Türkiye’de İfade ve Medya Özgürlüğü” Projesinin de ifade ve medya özgürlüğü konusunda AHİM standartlarının uygulanmasında önemli bir katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Değerli Konuklar,

Bilindiği gibi, 15-17 Kasım 2011 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ışığında sorunlar ve çözüm önerilerinin tartışıldığı bir Çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştay esnasında Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Sayın Jagland ve Adalet Bakanımız Sayın Ergin, Avrupa Konseyi ile işbirliği içinde ifade özgürlüğüne ilişkin bir proje yürüteceğini duyurmuşlardır.

Yargıtay, Danıştay, HSYK, Adalet Bakanlığı ve Avrupa Konseyi ile işbirliği halinde yürütülen bu projede, AIHM içtihatlarında ortaya konulan standartlar doğrultusunda Türkiye’de ifade ve medya özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılması amaçlanmaktadır. Proje fiilen 2012 yılı Mayıs ayında başlamıştır.

HSYK ile Avrupa Konseyi Güven Fonu ve Norveç Büyükelçiliği proje bütçesine katkı sağlamışlardır. İsveç Büyükelçiliği ise ilerleyen süreçte projeye katkı sağlayacağı hususunda taahhütte bulunmuştur. Bu itibarla, projeye maddi destek sağlayan tüm kurumlara ve projeye her türlü desteği veren Yüksek Mahkemelerimize de teşekkür etmek isterim.

Projede öngörülen bu amaçların gerçekleştirilmesi kapsamında; Almanya, İngiltere ve İspanya’ya 3’er çalışma ziyareti gerçekleştirilmesi ve bu şekilde, iyi uygulamaların araştırılması ve ülke uygulamaları açısından kıyas yapma imkânı elde edilmesi planlanmıştır. Yargıtay, Danıştay, TMK’nın 10. Maddesine Göre Yetkili hâkim ve savcılar, basın suçlarına bakan hâkim ve savcılar, Adalet Bakanlığı ve HSYK’dan toplam 120 hâkim ve Cumhuriyet savcısı, bu çalışma ziyaretlerine katılacaktır.

Bu kapsamda 18-22 Haziran 2012 ve 11-13 Aralık 2012 tarihlerinde ifade ve medya özgürlüğü konusunda Alman mevzuatı ve uygulamasını yerinde incelemek amacıyla Almanya’ya iki çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaretler sırasında Alman Hukuk Sistemi, ifade ve medya özgürlüğüne ilişkin mevzuat ve uygulaması ile terörle mücadele ve ifade özgürlüğü konularında sunumlar yapılmış, heyetler arasında karşılıklı bilgi ve tecrübe alışverişi gerçekleştirilmiştir.

Diğer yandan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin Türk Hukuk Sisteminde daha etkin uygulanmasını temin etmek, yerli ve yabancı uzmanlarla fikir alışverişinde bulunmak amacıyla İstanbul, Ankara, İzmir ve Erzurum olmak üzere dört şehirde toplam 320 hâkim ve Cumhuriyet savcısının katılacağı yuvarlak masa toplantıları yapılması planlanmıştır.

Nitekim, 29-30 Kasım 2012 tarihinde İstanbul’da, 20-21 Aralık 2012 tarihinde ise Ankara’da bu toplantılardan ilk ikisi gerçekleştirilmiştir. Gerek çalışma ziyaretleri gerekse yuvarlak masa toplantıları öncesinde katılımcılara aktivitelerde yararlanabilecekleri dokümanlar İnsan Hakları Daire Başkanlığımız tarafından temin edilmekte ve bu şekilde maksimum fayda elde edilmeye çalışılmaktadır.

Ayrıca proje faaliyetleri arasında, ifade özgürlüğünün ulusal mevzuat, yüksek mahkeme içtihatları ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları bağlamında ele alınacağı, hâkim ve savcıların yararlanacağı bir kitap hazırlanması da bulunmaktadır. Bu kitap, aynı zamanda projenin de danışmanı olan Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mesut Bedri ERYILMAZ tarafından hazırlanmaktadır. Bu itibarla huzurlarınızda göstermiş olduğu gayretlerinden dolayı kendisine teşekkür ediyorum.

Proje faaliyetlerine görünürlük kazandırmak ve teknolojik imkânlardan yararlanmak amacıyla projeye mahsus bir web sayfası da oluşturulmuş ve faaliyete başlamıştır. (www.ifadeozgurlugu.adalet.gov.tr) İnternet sayfasında, proje ile ilgili bilgiler, proje faaliyetleri hakkında açıklamalar ve ifade özgürlüğü konusunda temel dokümanlara yer verilerek kamuoyunun da bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Değerli Konuklar,

Her ne kadar ifade özgürlüğü alanında gerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Ülkemiz hakkında verilen ihlal kararları, gerekse uluslararası insan hakları raporlarıyla Türkiye sıkça eleştirilmekteyse de mevzuat ve uygulama alanında yaşanan olumlu gelişmeler bu alanda toplumsal bilincin arttığını göstermektedir.

Bu itibarla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları doğrultusunda farkındalığın ötesinde, ifade ve medya özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılmasına katkı sağlayacağına inandığımız, yüksek yargı kurumlarının başkan ve üyeleri, hakim ve savcılarımız, sivil toplum örgütleri ve değerli basın mensuplarımızın da katılımıyla geniş kapsamlı olarak düzenlenen bu konferansın faydalı olmasını diler, proje ortaklarımıza ve katılımınız sebebiyle sizlere teşekkür eder, hepinize saygılar sunarım.